

[Ellen Strange Petersen.]

det nu foreliggende lovforslag omfatter for de storkøbenhavnske private realskolars vedkommende.

Vore bange anelser i 1959 for de private realskolars fremtid er jo ingenlunde gjort til skamme, tværtimod. 15 private realskoler er i løbet af de sidste år ophørt med at være private skoler eller er i færd med at overgå til kommunal drift. Kun 1 af disse 15 skoler, nemlig Fjerritslev private Mellem- og Realskole, er ophørt med at være privatskole før 1958. Alle de øvrige har mødt deres skæbne i de allersidste år. Det gælder de private eksamensskoler i Årup, Allingåbro, Asnæs, Bjerringbro, Brovst, Brædstrup, Børkop, Langå, Magleby, Nørre-Alslev, Vejen, Østervrå og skolen på Samsø samt Tinglev Realskole, hvor overgangen til kommunal drift først sker i løbet af et år eller to.

Disse skoler er ikke ophørt med at eksistere, men de er ophørt med at være private realskoler. Det er en udvikling, vi fra konservativ side beklager. Vi mener, at den private eksamensskole er et værdifuldt led i den danske skole, at det er sundt med konkurrence og valgfrihed. Ensretningen huer os ikke. På samme måde som vi var imod bestræbelserne for at kvæle fortsættelsessygekasserne og bringe al sygeforsikring ind i én kasse, er vi imod, at skolen bliver helt ensrettet.

Samtidig med, at de nævnte 15 private realskoler har givet op, er der kommet 5 nye til. Nørregades Friskole i Odense og den katolske Sct. Knudsskole i Århus har fået eksamensret. Det samme gælder adventisternes skole ved Vejle Fjord og de tyske skoler i Tinglev og Tønder. Hvor der er tilstrækkelig stærke særinteresser i national eller religiøs henseende, er det altså muligt at etablere private realskoler. Hvor der kun er en almindelig, om man så må sige, farveløs pædagogisk interesse til stede, kniber det med at bevare de private skolars eksistens. Og det er det, vi beklager.

Mange steder er der ikke elever til både

en kommunal og en privat realskole, og når så de private skoler slås med økonomiske vanskeligheder, kan det være fristende for de kredse, der står bag dem, at give op og sælge skolebygninger og inventar til kommunerne. Men en skole er jo andet og mere end bygninger, møbler og undervisningsmateriel, og selv om overgangen til offentlig drift kan give bedre ydre vilkår, mener vi fra konservativ side, at der ved et sådant salg ofte går et værdifuldt personligt præg tabt for en skole.

I det foreliggende lovforslag foreslås det, at de storkøbenhavnske realskoler kommer ind under samme lov som provinsens private realskoler. Det fremgår af bemærkningerne til dette lovforslag, som det er fremgået af de øvrige lovforslag, den højtærede undervisningsminister har fremsat i de sidste måneder, at der er ikke så lidt at rydde op i inden for den danske skole og ikke så få huller i lovgivningen, der trænger til at blive fyldt. Man læser med undren den højtærede ministers fremsættelsestale, hvori der står, at efter at den storkøbenhavnske refusionsordning er ophævet ved lov af 10. juni 1960, er grundlaget for beregningen af statstilskuddet til de private realskoler i København, Frederiksberg og Gentofte utilgængeligt. Utilgængeligt! Derfor foreslås det nu, at disse skoler får samme tilskudsordning som de private realskoler uden for Storkøbenhavn. For København, Frederiksberg og Gentofte skal den kommende lov så have gyldighed fra 1. april 1960 (seksti), medens den for det øvrige land skal gælde fra 1. april 1962. Intet hekseri, kun behændighed.

Den højtærede minister siger videre, at for provinsrealskolerne medfører lovforslaget ikke større økonomiske konsekvenser, men for de storkøbenhavnske realskoler bliver tilskuddet væsentlig ringere end hidtil, hvilket dog lempes af en 5-årig overgangsordning. Ja, og af disse 5 års overgang er de 2 år altså allerede forløbet, når lovforslaget bliver vedtaget, hvis det bliver vedtaget.